

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemiec. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Sprawy krajowe.

(Traktat pocztowy. — Doniesienia z Węgier.)

Wiedeń, 6. stycznia. Ogłoszony w dzienniku ustaw państwa pocztowy traktat związkowy z 18. sierpnia z. r., zawarty na czwartej niemieckiej konferencji pocztowej w Frankforcie nad Menem, wszedł z Nowym Rokiem także w Austrii w moc obowiązującą. Zmienione traktatem postanowienia główne są następujące: I. Co do poczty listowej. Zniesiony jest przymus frankowania listów rekomendacyjnych, a zatem także listów umyślnych, dla których przymus rekomendacji pozostaje. Przy tych ostatnich należytość umyślna za zamówienia w nocnej porze nie będzie już pobierana w podwójnej kwocie (30 centów), lecz zawsze tylko dotychczasowa pojedyncza należytość za zamówienia dzienne, to jest 15 centów. Waga 1/2 funta (15 łutów) położona jest wszędzie w miejsce dawniejszej wagi 16 łutów, n. p. na osobne żądanie będą przesyłane listy pocztą listową aż do wagi 1/2 funta (zamiast dawniej 16 łutów). Przepisy względem przesyłania z opaską krzyżową doznały stanowczej zmiany, gdyż na przyszłość rozstrzyga nie osnowa, lecz sposób utwarzania. Przeto wszystko, co jest drukowane, litografowane, lub jakim innym mechanicznym sposobem utworzone, wyjąwszy pisma utworzone za pomocą przedruku, albo za pomocą maszyny kopijowania, i oprawione książki można nadal pod krzyżową opaską za umiarkowaną cenę przysłać pocztą, i nie chodzi już o to, czyli posyłka obejmuje katalog, prospekt, cyrkularz itd, czyli treść jej przeznaczona jest dla większego koła czytelników itp. II. Dla poczty jezdnej. Jak portorya wagi, tak portorya wartości została zmniejszona. Dotychczasowa ostatnia pozycja najmniejszej portoryi wagowej 35 centów jest zniesiona, a najwyższa pozycja wynosi nadal tylko 30 centów. W portoryi wartości wchodzą w używanie dotychczasowe pozycje, które mają ważność dla stopniowań od 40 do 80, a potem od 80 do 80 talarów, następnie dla stopniowań od 50 do 100, a potem od 100 do 100 talarów. Jak przy listach rekomendacyjnych, tak przy posyłkach jezdnej poczty można żądać załączenia pokwitowania (rewersu otrzymania, recepty zwrotnej) za złożeniem należytości 10 centów. Podczas gdy dotychczas nie istniała żadna wolność portoryi dla posyłek służbowych w komunikacji jezdnej poczty związkowej, natomiast zastosowane były partykularne postanowienia dla pojedynczych terytoriów pocztowych, teraz wszystkie posyłki pism i aktów w czytanych sprawach służby państwa między władzami jednego terytorium pocztowego a władzami drugiego w całym związku mają być wolne od opłaty portoryi, zaś wszystkie inne posyłki (n. p. posyłki pieniężne) obowiązane są opłacać portorye. Następnie za posyłki jezdnej poczty z rodzinnego kraju do rozłożonych po za jego obrębem dla zamiarów związku żołnierzy (od feldwebela poniżej) aż do wagi 6 funtów i do wartości 30 złotych zmniejsza się portorya na połowę.

— W Temeswarze na wieść o przyłączeniu kraju do Węgier była dnia 31go z. m. w wieczór świetna iluminacya.

Na posiedzeniu rady gminnej wolnego miasta Zagrzebia dnia 31. grudnia z. r. przyjęto z umiesieniem nominacyę p. Iwana Mazuraniacza na prezesa kroacko-slawońskiego nadwornego dikasterjum, i uchwalono jednomyślnie podać do niego adres zaufania imieniem stolicy jako wiernemu patriocie, tudzież ofiarować mu honorowe obywatelstwo miasta.

Idąc za przykładem Jego Excelencyi biskupa Jerzego Strossmayera uchwalila rada gminna ofiarować ze swej strony na utworzenie się mającą południowo-slawiańską akademię kwotę 10.000 zł. w. a. postanowiono zarazem uwiadomić o tem wszystkie miasta kroackie, slawiańskie i dalmackie, i zawezwać je do wspólnej składki.

Ameryka.

(Doniesienia z Stanów zjednoczonych)

Z Nowego Jorku donoszą pod dniem 15go grudnia: Wczoraj nadeszła późno wieczór wiadomość, że sekretarz państwa (prezy-

dent ministrów) Cass wystąpił z gabinetu Buchanana, a to dlatego, że prezydent nie chciał wzmocnić załogi w twierdzy Moultrie w porcie Charleston. Obecnie jest tam 45 — 50 ludzi; chce panować nad portem, potrzeba koniecznie utrzymać twierdzę. Kilkakrotnie wzywano Buchanana wyprawić do Charleston kilka pułków; niedawno nastawali na to także jego doradcy. Zaś wczoraj było w tej mierze posiedzenie gabinetu, na którym uchwalono nie dawać zasilków, i to pociągnęło za sobą ustąpienie Cassa. Ten opór prezydenta, poczynić odpowiednie kroki, ażeby zabezpieczyć własność zjednoczonych Stanów, i przytłumić w zarodzie plany secesjonistów, wywoła, jak to przewidzieć można, wojnę domową, i spowodzi na kraj nieprzejrzaną szeregawikłań, rozlew krwi i nędzę.

Senat w North-Carolina przyjął bil względem uzbrojenia. W senacie w Washingtonie uchwalono mianować wydział, który ma zdać raport, jaki jest stan unii.

Hiszpania.

(Doniesienia z Meksyku. — Wiadomości bieżące.)

Madryt. Espana zapewnia, że pan Mon wraca do Madrytu zaraz po dyplomatycznej recepcji w Tuileryach dnia 1go stycznia. Donosi także, że według wiadomości z Meksyku przychylił się Miramon przyjąć za radą pana Pacheco pośrednictwo europejskich mocarstw, a gdyby podobnie nie uczynił Juarez, wzięłaby Hiszpania w zgodzie z mocarstwami znaczny udział, ażeby położyć koniec nieszczęściom i anarchji w rzeczypospolitej meksykańskiej. — Odwołują pogłoskę, jakoby minister skarbu chciał się zająć regulacyą długu, w której miały być zawarte kupony angielskie. Chcąc zaradzić niedostatkowi srebra w Madrycie, nakazano jak najspieszniej wybić w madryckiej mennicy znaczną liczbę złotych monet wartości 20 i 40 realów, ażeby zastąpić w handlu srebro. — *Discussion* żąda, ażeby rząd hiszpański na wzór, jak teraz dla Anglików we Francji zaprowadził zniesienie paszportów dla Francuzów, w nadziei, że rząd francuski udzieli wzajemnej koncesyi Hiszpanom.

Anglia.

(Manifestacye za polityką rządu. — Wicekrólestwo w Irlandyi. — Wiadomości bieżące. — Traktat z Chinami.)

Londyn, 4. stycznia. P. Horseman, który z p. Kinglake i sir Robertem Peelem wyraził się stanowczo przeciw polityce włoskiej a zatem i przeciw lordowi J. Russellowi, otrzymał teraz za to wotum nieufności od swych wyborców w Straud. Gdy wczoraj po południu chciał się przed nimi na publicznym meetingu usprawiedliwić, przyjęto go bardzo nieprzyjaźnie, przerywano mu kilkakroć mowę, i w końcu uchwalono jednomyślnie: „Zgromadzenie ubolewa, że p. Horseman zajął na ostatniej sesji parlamentu stanowisko godne nagany, stanowisko nie mogące według zdania jego wyborców żadną miarą przyczynić się do utrzymania pokoju i wolności Europy a honoru Anglii. Zgromadzenie wyraża swą ufność ku rządowi Królowej Jej Mości, a zarazem swe zadziwienie, że rząd zamiast znaleźć poparcie ze strony p. Horseman, jak tego spodziewali się jego wyborcy wystawiony był na niezastuzone jego zarzuty.“

Nie ma jednak mowy, aby p. Horseman miał dlatego co zaszczytu stracić swój mandat.

— Nie raz była już o tem mowa, aby zwinąć kosztowną posadę wicekróla Irlandyi, a temi dniami urosła nawet pogłoska, że rząd zamierza przedłożyć parlamentowi wniosek w tym przedmiocie niebawem po otworzeniu sesji. *Cork Examiner* dziennik najbardziej rozpowszechniony w Irlandyi, organ Maguirego, członka izby niższej, donosi jakoby posada rzeczona zamiast zwinięta, miała przeciwnie być powierzona nie komu innemu jak samemu księciu Walii. Stanowisko jego w obec ojca jest wyjątkowe, iż ma przed nim pierwszeństwo. Dałoby to się niejako wyrównać, gdyby posiadał tytuł wicekróla, a nadto mianowanie to podchlebiało by także w wysokim stopniu Irlandczykom.

— Księżę Bedford wyłożył zeszłego roku znaczną sumę 24.000 funtów szterlingów, na polepszenie pomieszkań dla robotników w swoich dobrach. Czyn jego stawia za przykład dla innych angielskich właścicieli dóbr, gdyż właśnie teraz zwykłe są skargi, że zbywa na zdrowych domach dla robotników.

— Zawarta między angielskim i chińskim rządem konwencya mająca być podstawą przyszłego stosunku Anglii do Chin we względzie politycznym i merkantylnym, składa się z dziewięciu artyku-

łów, które po opuszczeniu tytułów i innych formalności, opiewają jak następuje:

Art. I. Gdy po zajęciu Taku zostały zerwane przyjaźne stosunki, przeto, że przeschodziły angielskiemu reprezentantowi udać się do Pekinu, ażeby wymieniać ratyfikacje zawarte w miesiącu czerwcu 1858 w Tientsynie pokoju, wyraża Jego Mość Cesarz Chin głębokie ubolewanie nad zaszłym w ten sposób nieporozumieniem.

Art. II. Następnie oświadcza się wyraźnie, że zaszła w roku 1858 w Shanghai umowa względem stałej siedziby angielskiego posła w Chinach unieważnia się niniejszem, i że na mocy art. III. traktatu z 1858, poseł Anglii będzie nadal stale lub chwilowo rezydować w Pekinie według tego, jak to Jej Mość Królowa Anglii uzna za rzecz stosowną.

Art. III. Zaszła umowa, że osobny artykuł traktatu z roku 1858 wyjęty jest z mocy obowiązującej, i że zamiast wyznaczonych w nim sumy wynagrodzenia Cesarz Chin zapłaci 8 milionów taelów w następujących ratach: 500.000 taelów po dzień 30. listopada w Tientsynie; 333.333 po dzień 1. grudnia 1860 w Kantonie, z których jednak ma być potrącona kwota, którą władze Kantonu już zapłaciły na restauracje angielskiej faktoryi w Shamin; a reszta rzeczony sumy będzie zapłacona w portach otwartych handlowi zagranicznemu, a to w ćwierćrocznych ratach, które będą wzięte z piątej części wpłaconych tamże celnych dochodów brutto. Pierwszą z tych wypłat kwartalnych należy uiścić dnia 31. grudnia tego roku. Przynależne pieniądze muszą być doręczone miaowawemu do tego osobno angielskiemu urzędnikowi, a dokładność ich muszą każdą razą mianowani do tego angielscy i chińscy urzędnicy pokwitować. — Dla zapobieżenia dalszym dyskusyom, daje się przytem oświadczenie, że z gwarantowanych niniejszem ośmiu milionów taelów będą obrócone 2 miliony na wynagrodzenie angielskich kupców w Kantonie za wyrządzoną im szkodę, a resztujące 6 milionów na likwidację kosztów wojennych.

Art. IV. Na dniu podpisania tej konwencji otworzy Cesarz Chin port w Tientsynie handlowi, a poddanym angielskim wolno jest nadal mieszkać tamże i prowadzić interesy, jak w każdym innym otwartym handlowi chińskim porcie.

Art. V. Jak tylko ratyfikacje traktatu z 1858 będą wymieniane, wyda Cesarz Chin dekretem wysokim władzom wszystkich prowincyi rozkaz, ażeby ogłosiły w swoich dystryktach urzędowych, że każdy Chinczyk, który chce wejść w służbę w koloniach angielskich albo w innych krajach zamorskich, ma zupełną wolność zawierać w tym zamiarze ugodę z poddanymi angielskimi i wsiąść z swą rodziną na statek angielski w którymkolwiek z otwartych portów krajowych; następnie że ci wysoocy urzędnicy, wspólnie z angielskim posłem w Chinach mają dla opieki wywedrowanych w ten sposób Chinów ułożyć takie statuta, jakich będą wymagać stosunki w różnych otwartych portach.

Art. VI. Ażeby utrzymać prawo i porządek w porcie w Hongkongu, przyzwala Cesarz Chin Królowej Anglii, jej spadkobiercom i potomkom odstąpić tę część miasta Kaulun, w prowincyi Kwang-Tung, ażeby nadal była własnością angielskiej kolonii w Hongkongu, którą gubernator obojga Kwang odstąpił po wieczne czasy panu Parkes Esqrs. jako dzierżawę.

Art. VII. Postanowienia traktatu z roku 1858, z wyjątkiem odmienionych niniejszą konwencją, mają wejść niezwłocznie w moc obowiązującą, jak tylko będą wymieniane ratyfikacje rzeczony traktatu. — Niniejsza konwencja nie wymaga osobnej ratyfikacji, ma jednak wejść w moc obowiązującą od dnia podpisania, i dla kontrahujących stron być tak obowiązującą, jak powyżej wymieniony traktat.

Art. VIII. Po zaszłym wymienianiu nadmienionych ratyfikacji rozkaze Cesarz Chin swoim wysokim urzędnikom w stolicy i na prowincjach dekretem, ażeby rzeczony traktat wraz z niniejszą konwencją za pomocą druku podali do wiadomości publicznej.

Art. IX. Gdy w ten sposób nastąpi podpisanie, wymiana ratyfikacji i ogłoszenie, ustąpią z Chusanu znajdujące się tamże wojska, stojące pod Pekinem angielskie wojska rozpoczną wymarsz na Tientsyn, forty Taku, północne wybrzeże w Chang-tung, i na miasto Kanton, i będąc wolno Królowej Anglii na wszystkich tych wymienionych miejscach pozostawić załogi, dopóki nie będą zapłacone gwarantowane w III. artykule 8 milionów taelów. Pekin, w ministerjum ceremonii, 24. października 1860. (podpis.) Elgin i Kinnardine. Pełnomocnik chiński.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Finanse. — Urządzenie biblioteki cesarskiej. — Administracja marynarki. — Krzyż legii honorowej generałowi Ignatiow. — Doniesienia z Chin.)

Paryż, 4. stycznia. Flota francuska nie będzie przed końcem tego miesiąca odwołana z pod Gaety.

— *Constitutionnel* ogłasza artykuł, w którym nalega o zwołanie kongresu.

— Mówią tu, że w miesiącu lutym mają odwiedzić Paryż Cesarz rosyjski i Wielki książę Konstanty.

— Obsadzoną wojskiem burbońskim twierdzę Civitella del Tranto, (w Abruzzach w pobliżu Teramo u granicy Marchyi) zaopatrzyli Neapolitanie znówu w żywność i amunicję.

— Alexander Dumas został wydalony z Neapolu.

— *Monitor* utrzymuje, że finansowe wypadki z granicą wprawdzie szkodliwie wpłynęły na francuską targowicę pieniężną, lecz że

pogłoska, jakoby rząd był zmuszony uciekać się do pożyczki, jest bezzasadna. Suma bon skarbowych nie przechodzi obecnie 75 milionów.

— Wrażenie, jakie sprawiły w Paryżu urzędowe dokumenta względem wyprawy chińskiej, jest bardzo pomyślne. Powszechnie podobały się najprzód zawarcie pokoju, a powtóre głoszone po pierwszy raz wielkie honory, któremi Francję tak samo jak Anglię okrywano. We Francyi spodziewano się daleko mniej gdyż po nadaremnych ostatnich negocjacyach sądzono, że armia sprzymierzona jest bardzo zagrożoną. Tylko żołnierze zdają się być rozczarowani. Oni marzyli o bajecznych skarbach, jakie ich koledzy przywiozą tą razą z Azji. Teraz okazuje się, że znaleziony skarb nie jest ani tak wielki, i ani dość podwód by przetransportować monumenta kosztowniejsze.

— Umieszczone w *Monitorze* sprawozdanie komisji obradującej nad projektem przeniesienia do biblioteki cesarskiej medalów, rysunków, rękopisów, wydał wschodnich i chińskich w wszystkich czterech bibliotekach paryskich, zawiera wniosek aby natomiast porozdzielać stosownie dublety biblioteki cesarskiej, między pomienione cztery biblioteki. Biblioteki arsenału i Genowefy muszą oddać ze zbioru swych miedziorytów wszystkie egzemplarze, których nie ma w bibliotece cesarskiej. Natomiast otrzyma także dublety miedziorytów. Przy ostatku uskarża się sprawozdanie na szczupłość funduszy oddanych do rozrządzenia rocznie bibliotece cesarskiej, aby czynić nowe nabytki.

— Cesarski dekret z dnia 31. grudnia reorganizuje i w następujący urządzi sposób centralną administrację ministerstwa marynarki i kolonii:

Jeneralny sztab ministra, gabinet ministra, oddział ewolucyi floty i działań wojskowych, oddział urzędników, oddział zasobów, oddział kolonii, oddział rachunkowości, a nakoniec zakład invalidów i centralna kontrola.

— Rosyjski poseł w Pekinie, jenerał Ignatiow, otrzymał w uznaniu pomocy dałej przy zawarciu pokoju wielki krzyż oficerski legii honorowej.

— Ostatnie depeze chińskie donoszą, że wojska mocarstw sprzymierzonych zupełnie opuściły Pekin. Francuzi będą rozdzieleni na dwa korpusy, z których jeden odpłynie do Szangai, a drugi pozostanie w Tientsinie. Wojska morskie, które stały załogą w Szangai, mają odejść do Saigunu (Kochinchina). — Według prywatnych wiadomości, ucierpiał bardzo stan zdrowia korpusu ekspedycyjnego, znaczna liczba żołnierzy zapadła na zdrowiu, pułkownik inżynierji Livet umarł, a szef sztabu jeneralnego, Schmitz jest bardzo chory.

— Ministerjum handlu ustanowiło komisję, która ma podawać odpowiednie wnioski, względem organizującego się wychodźstwa kuliów do francuskich kolonii. Sądzą, że na mocy traktatu pekińskiego będzie można na wielką stopę organizować wychodźstwo.

Belgia.

(Gratulaeje u dworze.)

Bruxela, 3. stycznia. Wczorajszy *Monitor* zawiera mowy gratulacyjne złożone Królowi od wszystkich władz duchownych i świeckich. We wszystkich wspomnianych jest tryumfalny pochód Króla w podróży jego po kraju, miłość i cześć z jaką przy tej sposobności przyjmowali go wszędzie jego poddani, gromadząc się w patryotycznym uczuciu jedności w około tronu. „Wzniosły to widok, były słowa dziekana brukselskiego gdy lud ciśnie się w około swego Króla, jak dzieci w około ojca, gdy stronnictwa ucichły a we wszystkich Belgach jedno bije serce.“ Król odpowiedział prezydentowi izby deputowanych: Niebo nie jest zaiste wolne od chmur, ale wytrwałością, jednością i patryotyzmem zwyciężymy przyszłe trudności, jak zwyciężyliśmy przeszłe.

Włochy.

(Zwołanie parlamentu i wybory. — Demonstracja w Rzymie. — Armia papieża. — Stan i położenie Piemontu.)

Sardynia. Turyńska *Gazzetta* urzędowa ogłasza pod d. 2. stycznia dekreta, z których jeden zwołuje zgromadzenia wyborcze, a drugi otwiera parlament. Wybory odbędą się dnia 27. stycznia. Powtórne głosowanie, jeżeli by było potrzebne, będzie dnia 3. lutego. Parlament będzie otworzony dnia 18. lutego.

Panstwo kościelne. Pruska gazeta wypisuje korespondencję z Rzymu pod dniem 29. grudnia, że przewodzczy rozruchów namówili kilku włóczęgów, ażeby wyprawili demonstrację nawet na miejscu poświęconem. Obrano do tego kościół świętego Piotra, a to porę, kiedy kanonicy mieli drugiego dnia świąt Bożego narodzenia, spiewać na nieszporach słowa: *Salvum fac regem, Domine*, gmin miał dodać imię Króla piemontkiego. Jednak doniesiono ten zamiar kardynałowi wikaremu, a kanonicy rano odprawili nieszpory miasto po południu. Tymczasem zgromadzili się zdroźni w umówionej godzinie w kościele, gdzie ich po części rozpedziła policja, poczęści aresztowała.

— Rząd koncentruje swoje wojsko w Rzymie. Cała siła zbrojna państwa kościelnego ma obecnie wynosić 10.000 ludzi.

Neapol. Półurzędowy *Moniteur de la flotte* ogłasza następujący list z Neapolu:

„Królestwo neapolitańskie nietylko nie zasila Piemontu, ale owszem osłabia, gdyż dopóki nie podda się Gaeta, potrzebna jest

obecność całej armii sardyńskiej w Neapolu; a dopokąd trwa oblężenie, musi Sardynia z całą występować potęgą, nie otrzymując od Neapolu ani żołnierzy, ani pieniędzy. Flota ma tylko okręta i oficerów, gdyż majtkowie opuścili ją do jednego. Podobnie ma się rzecz z armią lądową. Zapowiedziani na 1. marca 300.000 ludzi, dotąd są jedynie w programie Garibaldeggo. W ogóle zdawało by się, że Piemontanom powodzi się dobrze, ale mazzynistowski komitet, który na obecnych wyborach usilnie pragnie otrzymać przewagę, nie omieszka po osiągnięciu jej, doradzać wojnę, a wtedy i Garibaldi będzie go wspierał, gdyż w ten sposób otrzyma swoje 300.000 ludzi. Następnie będzie niezawodnie zarzucać Cavourowi, że nie zorganizował tej siły, a w tym razie nie zdoła Wiktor Emanuel, stawić oporu. Zatem wszystko zawisło od parlamentu, na który wszyscy są w oczekiwaniu.

Niemce.

(Żałoba.)

Berlin. Po śmierci Króla Fryderyka Wilhelma IV. rozporządził minister wyznań za najwyższym rozkazem ażeby we wszystkich kościołach w państwie pruskimbito w dzwony w południe do godziny 12 do 1 przez dwa tygodnie.

W biurach urzędowych będą się wszystkie akta pieczętować czarnym lakiem przez sześć tygodni żałoby powszechnej, według regulaminu żałoby z dnia 7. października 1797.

Rosya.

Petersburg. 27go grudnia. Cesarz wydał następujący najwyższy reskrypt do Jego Cesarskiej Wysokości księcia Piotra syna Jerzego Oldenburgskiego.

Wasza Cesarska Wysokość!

Mając sposobność, w czasie zasiadania w rządzącym Senacie, zbliżając się do porządku i biegiem postępowania cywilnosądowego, Wasza Cesarska Wysokość, z stałe odznaczającymi Was uczuciami serdecznego przywiązania do Ojczyzny i dążenia do jej pomyślności, zwróciliście w 1835 r. uwagę w Bogu spoczywającego Rodzica Mego, na myśl Waszą o konieczności polepszenia składu osobowego w kancelaryach władz sądowych i o korzyści jakoby mogło przynieść utworzenie osobnej w tem celu szkoły prawa. Przytem oświadczyliście, godną Was gotowość ofiarowania części Waszego majątku, na nabycie domu dla tego zakładu i na pierwiastkowe jego urządzenie. Błogosławionej pamięci Rodzic Mój, mający tak głębokie współczucie ku wszelkim pożytecznym dążeniom, w zupełności ocenił wzniosły cel Waszej myśli, i przyjmując ją, zaraz wówczas wyraził przekonanie, że nie będziecie szczerdzić swej pracy około dalszego powodzenia tej pożytecznej sprawy i swą troskliwością doprowadzicie i sferę naukową i porządek moralnego wychowania w projektowanym zakładzie, do tego stopnia doskonałości, jakicie sami mu wytknęli.

Teraz upłynęło 25 lat od dnia, w którym w obecności Rodzica Mego i Mojej, otwartą została ta szkoła, według Waszego planu i z znaczną Waszą ofiarą założona.

W ciągu długiego tego przeciągu czasu, Wasza Cesarska Wysokość, nie zwalając na stopniowo powiększającą się sferę różnorodnej działalności waszej na polu służby Rządowej, nie przestawaliście, jako Kurator Szkoły, z gorącą miłością śledzić za wychowaniem w niej młodzieży, i niezmiernymi ojcowskiemi staraniami waszemi zakład ten uczyniliście Szkołą oświeconych, sumiennych i pewnych sług Tronu i Oczyny. Wychowawcy Szkoły, ściśle złączeni pomiędzy sobą dążeniem do niezmiennego wypełnienia swego obowiązku, stają się pożytecznymi pracownikami nie tylko we Władzach Sądowych, ale i w innych gałęziach służby Rządowej.

Myśli Waszej Cesarskiej Wysokości i zaufanie w Bogu spoczywającego Cesarza Mikołaja I., w zupełności zostały usprawiedliwione.

Wysoko ceniąc zasługi Wasze na korzyść ukochanej Mejszyny, uważam za przyjemny obowiązek, wyjawić wam, w dniu dzisiejszym, w obec Niej, serdeczną Moją wdzięczność, za niezmierną dwudziesto-pięcioletnią staranność i niezmierną troskliwość około założonej przez Was Cesarskiej Szkoły Prawa, i zarazem chciałbym wyrazić Waszej Cesarskiej Wysokości szczególny osobisty Mój dla Was szacunek i zaufanie, że pod dobroczynnym wpływem Waszym, zakład ten i nadal pozostanie wiernym swemu przeznaczeniu.

Pozostaje dla Was

Na oryginalne własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano:

Szczerze Was kochający i szanujący

Alexander.

Turcya.

(Deputacja bułgarska. — Komisya naddunajska.)

Konstantynopol, 31. grudnia. Wczoraj — jak donosi *Monitor* — udała się deputacja zamieszkałych w Konstantynopolu Bułgarów, między innymi także dwóch archimandrytów, jeden ksiądz i jeden dyakon do tutejszego wikaryusza apostolskiego i oświadczyła mu, że się poddaje stolicy apostolskiej. Również udawała się do patriarchy Ormian unitów, Mons. Hassun, i upraszała go, ażeby zastępował nową gminę katolicką u Porty.

— Od uść Dunaju piszą pod dniem 8. grudnia *Monitorowi*, że prace komisji europejskiej wydają tam coraz pomyślniejsze skutki. U uścia Suliny wynosi głębokość wody 12 $\frac{1}{2}$ stóp angielskich (3 $\frac{4}{5}$

metra), i większa część okrętów mogła wypływać bez umniejszania ładunku.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 6. stycznia. Odsetki bonów skarbowych podwyższono stosownie do terminów wypłaty na 3, 3 $\frac{1}{4}$ i 4 od sta.

Paryż, 6. stycznia. Wyszła broszura pod tytułem: Rzym i Biskupi, — porównuje papieżów z pierwszej epoki ograniczających się na pełnieniu obowiązków kościelnych, z papieżami późniejszych czasów zajmujących się zarówno sprawami świeckimi. Broszura ubolewa nad tem, że Biskupi i wyższe duchowieństwo poszło tą drogą w ślady papieskie, dodaje jednak, że przeważna część niższego duchowieństwa inne chowa przekonania.

Paryż, 7. stycznia. Książę Joachim Murat odjechał do Berlina z własnoręcznym listem Cesarza do Króla pruskiego. Dzisiejsza *Patrie* donosi: W Gaecie rozpoczęły się układy względem zawieszenia broni na nowych podstawach. Z 4. b. m. donoszą z Gaety, że granaty padają jak grad.

Londyn, 6. stycznia. Donoszą z Nowego Yorku pod dniem 21. z. m., że Karolina wystąpiła ze związku Stanów zjednoczonych na mocy jednogłośnego wotum 169 członków kongresu.

W Washingtonie wielkie wzruszenie. Karolina zakupiła już w Hawanie dwa okręta wojenne.

Londyn, 7. stycznia. Bank angielski podwyższył diskonto na 7% konsola 92—92 $\frac{1}{8}$.

Turyń, 7. stycznia. Wstępny artykuł dzisiejszej *Opinione* stara się dowieść, że program Garibaldeggo jest taki sam jak Cavoura, i tylko w tem zachodzi różnica, że Garibaldi wzywa naród do walki na wiosnę, a Cavour pozostawia zarządzenie takiego kroku Wiktorowi Emanuelowi.

Przeznaczony do Neapolu batalion ruchomej gwardii narodowej odchodzi ztąd dzisiaj. W Geny zebrało się 4. b. m. 40 członków komitetu Bertoniiego, między tymi Guerazzi, Macchi, Brofferio i Dolfi na pierwszą naradę co do misji swojej w sprawie Wenecyi i Rzymu, co do udziału w agitacyi wyborczej i co do użycia swych funduszów.

Medyolan, 7. stycznia. Donoszą do dzisiejszej *Perseveranza* z Turyń: Odbывают się częste i długie narady ministerjalne pod prezydencją samego Króla w przedmiocie spraw neapolitańskich wnikających się coraz więcej z dniem każdym. Żaden środek nie zdołał dotąd uspokoić wzburzenia coraz wzrastającego, a rząd napotyka trudności mogące nawet zniweczyć program narodowy. Ukonstytuował się stanowczo monarchiczny komitet wyborczy pod prezydencją Buoncampagniego. Ratazzi i Depretis niechcieli przystąpić do programu.

Słychać, że uchwalono utworzyć 10 nowych pułków liniowych a 2 grenadyerskie.

Z Neapolu donosi *Perseveranza*, że między uwięzionymi w czasie zbiegowisk noworocznych znajduje się także generał Palmieri i bracia Marra.

Palermo, 5. stycznia. Margrabia Torcarsa otrzymał polecenia złożyć nową radę namiestniczą.

Berna, 8go stycznia. Pułurzędowe doniesienia turyńskie tchną pokojem. Cavour spodziewa się powstrzymać Garibaldeggo. Gaeta będzie zdobyta pomimo floty francuskiej.

Berlin, 8. stycznia. Wczoraj wydał Król proklamacyę z napisem: „Do Mojego ludu:“ We wstępie wspomina o wielkich cierpieniach zmarłego Króla, i wyrażając żal nad jego stratą, przypomina, jak szczerą dłoń królewską nadawał krajowi instytucye, w których rozwoju miały się spełnić jego nadzieje.

Dalej zaś powiada proklamacya: Królowi, który tak wielkich dzieł dokonał, którego pamiętne słowa: „Ja i mój dom chcemy służyć Panu“ — także i moją napełniają duszę, należy się znakomite miejsce w świetnym szeregu Monarchów, którym Prusy zawdzięczają swoją wielkość, dzisiejszą podstawę ducha niemieckiego. Tej wielkiej spuścizny swoich przodków, którą założyli i utrzymywali z nieustanną troskliwością wszelkimi siłami i z poświęceniem własnego życia, będę ja również strzegł jak najwierniej.

Dumny jestem z tego, że mnie otacza lud tak wierny i waleczny, i armia tak wielką okryta chwałą. Dłoń moja będzie strzegła dobra i prawa wszystkich w każdej warstwie ludności, wspierając swoją opieką i pomocą to obfite życie. Nie jest to przeznaczenie Prus, rozkoszować w używaniu dóbr nabytych. W wytężeniu ich sił duchowych i moralnych, w prawdzie i szczerości ich uczuć religijnych, w łączeniu posłuszeństwa z wolnością i w umacnianiu siły zbrojnej leżą warunki ich potęgi. Tylko tym sposobem zdołają utrzymać swoje stanowisko pomiędzy państwami Europy.

Trzymam się wiernie tradycyi mego domu, pragnąc podnosić i umacniać ojczystego ducha mego ludu. Chcę prawa państwa utwierdzić i uzupełnić podług historycznego znaczenia jego, i zachować instytucye, które zaprowadził Król Fryderyk Wilhelm IV. Wierny przysiędze, z którą obiąłem Rejencyę, będę ochraniać konstytucyę i ustawy Królestwa. Oby mi się powiodło przy łaskawej pomocy Boga, poprowadzić Prusy do nowej chwały! — Moje obowiązki względem Prus łączą się z moimi obowiązkami względem Niemczech. Jako książę niemiecki obowiązany jestem umacniać Prusy na stanowisku, jakie musi zajmować pomiędzy państwami niemieckimi ku dobru wszystkich dla swoich świetnych dzieł i dla rozwoju organizacyi swojej armii. Wiara w spokój Europy jest za-

